

SMĚRNICE Č.3/2011.
ze dne 13. května 2011
o nakládání s výsledky činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích

Rektor vydává tuto směrnici:

ČÁST PRVNÍ

Všeobecná ustanovení

Čl. 1

(1) Tato směrnice upravuje práva k výsledkům činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích (dále jen VVI) vytvořených na AVU. Tato směrnice je vnitřním předpisem AVU ve smyslu § 16 odst. 3 zákona 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon).

(2) Tato směrnice se nevztahuje na výsledky veřejných zakázek ve VVI¹; nakládání s nimi upravuje § 16 odst. 1 a 2 zákona.

Čl. 2

Výsledky VVI

(1) Výsledky VVI se rozumí:²

- a) v základním výzkumu nové vědomosti o základních principech jevů, procesů nebo pozorovatelných skutečností, které jsou publikovány podle zvyklostí v daném vědním oboru,
- b) v aplikovaném výzkumu nové poznatky a dovednosti pro vývoj výrobků, postupů nebo služeb, poznatky a dovednosti uplatněné jako výsledky, které jsou chráněny podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné činnosti nebo využívané odbornou veřejností či jinými uživateli, nebo poznatky a dovednosti pro potřeby poskytovatele, využité v jeho činnosti, pokud vznikly při plnění veřejné zakázky,
- c) ve vývoji návrhy nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb,
- d) v inovacích nové nebo podstatně zdokonalené výrobky, postupy nebo služby, zavedené do praxe.

(2) Práva k výsledkům činnosti ve VVI, která není veřejnou zakázkou ve VVI, patří příjemci³, tedy AVU, v jejíž prospěch bylo rozhodnuto o poskytnutí podpory.⁴

(3) Výsledek, který spadá pod oblast autorského práva, je chráněn okamžikem, kdy bylo výsledku dosaženo. Bylo-li výsledku dosaženo na základě smlouvy nebo objednávky, řídí se využití výsledku sjednanými podmínkami.

Čl. 3

¹ § 2 odst. 2 písm. g) zákona

² § 2 odst. 2 písm. k) zákona

³ § 16 odst. 3 zákona

⁴ § 2 odst. 2 písm. c) zákona

Povaha výsledků VVI z hlediska jejich ochrany

(1) Ochranou výsledků se rozumí stanovení postupů a přijetí takových opatření, které brání zneužití výsledku, jeho předčasnému zveřejnění, použití výsledků pro vlastní prospěch a potřebu.

(2) Výsledky VVI mohou naplňovat znaky předmětu některého či více práv duševního vlastnictví a být způsobilé či nezpůsobilé ochrany podle právních předpisů upravujících práva duševního vlastnictví. Z tohoto hlediska je proto možné výsledky VVI mající znaky předmětu duševního vlastnictví rozdělit na:

a) výsledky VVI požívající autorskoprávní ochrany. AVU je uměleckou vysokou školou, proto budou mít výsledky VVI na AVU obvykle povahu autorského díla⁵ autora či uměleckého výkonu výkonného umělce⁶, případně záznamu. V takovém případě se postupuje podle části druhé,

b) výsledky VVI požívající jiné než autorskoprávní ochrany, např.:

1. vynálezy⁷,

2. zlepšovací návrhy⁸, za které se pokládají technická, výrobní nebo provozní zdokonalení, jakož i řešení problémů bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a životního prostředí, s nimiž má zlepšovatel právo nakládat,

3. užité vzory⁹, kterými se rozumí technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná,

4. průmyslové vzory¹⁰, kterými se rozumí vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení,

5. nebo ochranné známky¹¹, kterými mohou být za podmínek stanovených zákonem jakékoliv označení schopné grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby. V takovém případě se postupuje podle části třetí,

c) výsledky VVI, které naplňují znaky předmětu více práv duševního vlastnictví současně. V takovém případě se postupuje podle části druhé a třetí současně.

(3) Výsledky VVI, které nejsou způsobilým předmětem práv duševního vlastnictví, zpřístupní AVU zájemcům za podmínek stanovených zákonem¹² na základě uzavřené smlouvy.

Čl. 4

Spolupráce s jinými osobami při VVI

⁵ § 2 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen autorský zákon)

⁶ § 67 AZ

⁷ viz příslušný ustanovení zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

⁸ zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

⁹ zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách a o změně zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o ochranných známkách), ve znění pozdějších předpisů

¹² § 16 odst. 4 zákona

Jestliže se činnosti při VVI má účastnit osoba, která není zaměstnancem ani studentem AVU (např. partner ze soukromé sféry), uzavře s ním jménem a na účet AVU osoba, která stojí v čele příslušné součásti, a není-li jí, rektor, smlouvu upravující práva duševního vlastnictví nebo jiná práva k případným výsledkům jeho činnosti ve VVI, a to nejpozději v den uzavření smlouvy o zapojení takové osoby do činnosti při VVI.

ČÁST DRUHÁ

Výsledky VVI požívající autorskoprávní ochrany

Čl. 5

Autorská díla a umělecké výkony

(1) Autorské dílo¹³ je individuálně určený nemotný statek, který současně splňuje následující znaky:

- a) výsledek tvůrčí duševní umělecké či vědecké činnosti autora,
- b) jedinečnost nebo u počítačových programů, fotografií a databází alespoň původnost,
- c) schopnost vyvolat ve vnímajícím obraz díla,
- d) vyjádření v jakékoliv lidskými smysly vnímatelné podobě, byť jen pomíjivé.

(2) Umělecký výkon¹⁴ je výkon osoby, která provádí autorské umělecké dílo nebo výtvar.

(3) Autorem i výkonným umělcem je vždy fyzická osoba.

Čl. 6

Povinnosti autora

Autor, spoluautor je povinen zejména

- a) seznámit se s právním předpisy v oblasti práv duševního vlastnictví a respektovat jejich ustanovení
- b) nahlásit vznik výsledku a spolupracovat při jeho případné ochraně
- c) ochraňovat veškeré duševní vlastnictví vznikající na AVU
- d) zachovávat mlčenlivost o duševním vlastnictví vznikajícím na AVU
- e) nahlásit vedoucímu zaměstnanci skutečnosti, které jsou porušením platných předpisů v oblasti ochrany duševního vlastnictví.

Čl. 7

Zaměstnanecké dílo a zaměstnanecký výkon

(1) Zaměstnanecké dílo¹⁵ je autorské dílo, které zaměstnanec AVU vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního vztahu k AVU. Pracovněprávním vztahem je pro účely tohoto ustanovení pracovní poměr¹⁶ a vztahy z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.¹⁷

(2) AVU vykonává ze zákona svým jménem a na svůj účet autora majetková práva¹⁸ k zaměstnaneckému dílu, pokud nebylo sjednáno jinak. AVU si ve smlouvě zakládající pracovněprávní vztah se zaměstnancem podílejícím se na VVI vyhradí právo postoupit

¹³ § 2 autorského zákona

¹⁴ § 67 autorského zákona

¹⁵ § 58 autorského zákona

¹⁶ § 30 an. zákoníku práce

¹⁷ § 74 an. zákoníku práce

¹⁸ § 12 autorského zákona

právo výkonu majetkových práv k zaměstnaneckým dílům třetí osobě. Vykonává-li AVU majetková práva k zaměstnaneckému dílu, má se za to, že autor svolil ke zveřejnění, úpravám, zpracování, spojení s jiným dílem, zařazení do díla souborného, jakož i k tomu, aby uváděla zaměstnanecké dílo na veřejnost pod svým jménem.

(3) Odstavce 1 a 2 platí obdobně i pro výkonného umělce a jeho výkony.¹⁹

Čl. 8

Školní dílo

(1) Školní dílo²⁰ je dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu k AVU.²¹

(2) AVU může školní dílo užít na základě zákonné bezúplatné licence dle § 35 odst. 3 autorského zákona nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě. V případě potřeby užít školní dílo nad rámec licence podle předchozí věty má AVU právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla za obvyklých podmínek.²² Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez závažného důvodu, může se AVU domáhat nahrazení chybějícího projevu vůle u soudu

(4) AVU má právo užít školní dílo k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě, je-li takto dílo využito nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.

(5) AVU je oprávněna požadovat, aby jí autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutí licence přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to až do jejich skutečné výše.

(6) Budou-li se tvorbě výsledků VVI na AVU podílet studenti, aniž by současně byli zaměstnanci AVU, je nezbytné s nimi před zahájením jejich činnosti smluvně ošetřit licenci k výsledkům jejich činnosti.

Čl. 9

AVU jako výrobce záznamů

(1) AVU může být také výrobcem:

zvukově obrazového záznamu²³, kterým je záznam audiovizuálního díla nebo záznam jiné řady zaznamenaných, spolu souvisejících obrazů vyvolávajících dojem pohybu, ať již doprovázených zvukem, či nikoli, vnímatelných zrakem, a jsou-li doprovázeny zvukem, vnímatelných i sluchem, jestliže na svou odpovědnost poprvé zaznamená výkon výkonného umělce nebo tak pro AVU z jejího podnětu učiní jiná osoba.

Čl. 10

Oznamování a evidence výsledků VVI

¹⁹ § 74 autorského zákona

²⁰ § 60 autorského zákona

²¹ § 35 odst. 3 autorského zákona

²² § 60 autorského zákona

²³ § 79 autorského zákona

(1) U autorských děl, uměleckých výkonů a záznamů není potřeba ke vzniku práv k nim registrace či oznámení úřadu nebo kolektivnímu správci; práva k těmto nehmotným statkům vznikají jejich vytvořením či zhotovením.

(2) Vytvoření výsledků VVI oznámí autor, výkonný umělec, zaměstnanec pořizující záznam nebo zaměstnanec, na jehož pokyn byl záznam pořízen, svému přímému nadřízenému, který jej s komentářem a doporučením využití předá osobě, která stojí v čele příslušné součásti AVU, a není-li jí, rektorovi (dále jen rozhodující zaměstnanec).

(3) Rozhodující zaměstnanec (čl. 10 odst. 2) rozhodne o využití výsledků VVI a zajistí jej, případně prostřednictvím uložení úkolů jemu podřízeným zaměstnancům.

Čl. 11

Využití výsledků VVI

(1) Pro využití výsledků VVI platí²⁴, že v případě:

a) výsledku plně financovaného z veřejných prostředků je příjemce povinen zpřístupnit výsledky za stejných podmínek, stanovených ve smlouvě o využití výsledků, všem zájemcům o jejich využití, pokud předpisy Evropských společenství nestanoví jinak,

b) výsledku financovaného z veřejných prostředků ve výši přesahující 50 % a nižší než 100 % výše nákladů projektu je příjemce povinen za podmínek stanovených ve smlouvě o využití výsledků přednostně poskytnout výsledky těm subjektům, které se na podpoře z neveřejných zdrojů podílely,

c) výsledku podílově financovaného z veřejných prostředků ve výši dosahující 50 % nebo méně nákladů projektu musí být součástí smlouvy o využití výsledků dohoda o způsobu a termínech využití výsledků s těmi subjekty, které se na podpoře z neveřejných zdrojů podílely,

d) nevyužití výsledků podílově financovaného z veřejných a z jiných prostředků způsobem a v době stanovené ve smlouvě o využití výsledků je příjemce povinen poskytnout dosažené výsledky k využití za nediskriminujících podmínek za tržní cenu všem zájemcům.

(2) Výsledky VVI podle této části jsou zájemcům zpřístupňovány po uzavření licenční nebo podlicenční smlouvy.²⁵

ČÁST TŘETÍ

Výsledky VVI požívající jiné než autorskoprávní ochrany

Čl. 12

(1) Zjistí-li či domnívá-li se zaměstnanec AVU, že v rámci činnosti ve VVI vytvořil sám nebo spolu s jinými výsledek požívající jiné než autorskoprávní ochrany, oznámí to neprodleně svému přímému nadřízenému, který jej s komentářem, doporučením využití a návrhem na zajištění ochrany předá rozhodující osobě.

(2) Rozhodující osoba (čl. 10 odst. 2) po konzultaci s právníkem AVU na základě očekávatelné využitelnosti a návratnosti nákladů na zajištění ochrany předložených výsledků VVI rozhodne o zajištění nebo nezajištění ochrany na náklady AVU, za které zodpovídá.

(3) Rozhodující osoba (čl. 10 odst. 2) rozhodne o využití výsledků VVI a zajistí jej, případně prostřednictvím uložení úkolů jemu podřízeným zaměstnancům.

²⁴ § 16 odst. 4 zákona

²⁵ § 46 an. autorského zákona

(4) Pro využití výsledků VVI podle této části platí čl. 11 přiměřeně.

ČÁST ČTVRTÁ

Závěrečná ustanovení

Čl. 13

Účinnost

Tato směrnice nabývá platnosti a účinnosti dnem vydání.

doc. PhDr. Jiří T. Kotalík, CSc.

rektor